

TÜRK CEZA HUKUKU DERNEĞİ'NİN AÇIKLAMASIDIR

Anayasasının ikinci maddesinde nitelikleri belirlenen Türkiye Cumhuriyeti Devleti, “...**insan haklarına saygılı...**”, “...**demokratik...**”, “...**laik...**”, “...**sosyal bir hukuk devleti...**” olarak tanımlanmıştır.

Bu niteliklerin yaşama geçirilebilmesi için, TBMM tarafından kullanılan yasama yetkisinin “**devredilemeyeceği**”, yürütme yetkisinin “**Anayasa ve kanunlara uygun olarak**” yerine getirileceği ve yargı yetkisinin “**bağımsız mahkemelerce**” kullanılacağı hükümlerine yer verilerek, kamusal gücün tek elde toplanmasını önlemek amacı ile kuvvetler ayrılığı prensibi benimsenmiştir.

Bütün bu ilkelerin, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini hiç bir kişi ve kuruma gönül borcu duymaksızın, özgürce ve güvenlik içerisinde kullanabilmeleri amacına yönelik olduğu kuşkusuzdur.

Toplumun bir arada barış ve güvenlik içinde yaşamasının güvencesini oluşturan Anayasa, sadece kurucu prensipleri belirlemekle yetinmemiş, temel hak ve hürriyetleri tek tek sayarak, kullanılması ve sınırlanmasının hangi ilkelere dayalı olarak ve nasıl yapılabileceğini de açıkça düzenlemiş, onbirinci maddesi ile Anayasa hükümlerinin “...**yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları**” olduğunu açıkça belirtmiştir.

Yürütmenin anayasal prensiplerden kurtularak, yönetimde keyfiliği egemen kılmak ve bunun bir devamı olarak temel hak ve özgürlükleri sınırlama eğilimi ne yazık ki ülkemizde her dönem karşılaştığımız yaşamsal önemi haiz bir sorundur. Ancak yaklaşık son on yıldır özellikle yargının yürütme tarafından manipüle edilerek, imal edilen kamuoyu rızasına dayalı olarak inşa ettiği -hakikatte var olmayan- tehlikeliliğin bertaraf edildiği söylemine dayalı ceza davaları vasıtasıyla toplum üzerinde yaratılan baskı ve korku zirveye ulaşmıştır. Düşünce, yazılı ve görsel basın üzerinde oluşturulan baskı, toplumun bilgi edinme hakkını zaafa uğratmış, kamusal denetim olanağını yok etmiştir. Bu hukuksuz ortamın doğal bir

sonucu olarak özellikle kamusal alanda çalışma hakkının temel unsurlarından olan eşitlik ve liyakat bertaraf edilmiş, illegal yapılanmalar devletteki etkin kurum ve makamlarda yapılanma olanağı bulmuştur.

Türk Ceza Hukuku Derneği olarak, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin böylesi bir hukuksuzluk ortamında örgütlenebilip, cüretkârlıkla uygulamaya geçirilebildiği kanaatimizi belirtmek isteriz. Tüm kamuoyunun paylaştığını düşündüğümüz bu gerçeklerin, 15 Temmuz sonrası bir konsensüs yaratarak darbelere, adaletsizliklere zemin oluşturan hukuksuzlukla mücadele edileceği, anayasal prensiplerin eksiksiz yaşama geçirileceği ümidimiz, somut uygulamalar karşısında maalesef son derece azalmış bulunmaktadır.

Olağanüstü hal uygulamasının imkan verdiği Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile;

- Yasamanın yetkisinin fiili olarak büyük oranda yürütmeye devredildiğini,
- Yargıda bağımsızlık ve tarafsızlığın zaafa uğratıldığını,
- Yürütülen soruşturmalarda masumiyet karinesi, kanuni hakim güvencesi, cezaların şahsiliği gibi ceza hukukunun temel ilkelerinin ciddi biçimde ihlal edildiğini,
- En azından makul bir sürenin geçmiş olduğu nazara alındığında gözaltı sürelerinin kısaltılmaması ve şüphelilerin savunmanları ile görüşmelerine ilişkin kısıtlamaların kaldırılmamış olmasının ciddi işkence iddialarını gündeme getirdiğini,
- Tutuklama kararlarının büyük bir kısmının Ceza Muhakemesi Kanunu'nda yer alan gerekliliklere uyulmadan, gerekçesiz olarak verildiğini,
- Anayasa ile güvence altına alınmış çalışma hakkının ağır biçimde ihlal edilerek kitlesel işten çıkarmaların mutad hale getirildiğini,
- Soruşturmaya uğrayan kişilerin, hakkında soruşturma dahi olmayan yakınlarının ve/veya kurumların özenli ve objektif bir soruşturma yapılmaksızın malvarlıklarına el konularak adeta genel müsadere uygulamasına tabi tutulduğunu,
- Haklarında hiçbir soruşturma olmayan kişilerin bile hukuksuz olarak pasaportlarına el konularak seyahat haklarının engellendiğini,
- Türk Milleti adına karar veren mahkemelerin, milletin seçtiği yerel yöneticileri meşru ve kanuna uygun somut kanıtları içeren gerekçeler olmaksızın tutuklayabildiğini,
- Statüleri yasa ile belirlenmiş birçok kurumun statülerinin KHK. ile değiştirilerek çalışanlarının işine son verildiğini, özellikle üniversitelerde hakkında yapılan işlemi

haklı kılacak hiç bir soruşturma olmadığı halde sırf muhalif düşüncelere sahip olduğu düşünölen öğretim görevlisi ve üyesinin haksız olarak işine son verildiğini,

- Onlarca yazılı ve görsel basının kapatılıp, yazar ve yöneticilerinin tutuklandıklarını, gözlemlemiş ve tespit etmiş bulunmaktayız.

Kişi güvenliği ve özgürlüğü güvencesini zaafa uğratan, devletin tüm kurumlarını yozlaştıran bu hukuksuzluk ortamının yine hukuka dayalı meşru zeminde engellenememesi, ölkemizin içine düşüröldüğü şiddet sarmalı ve sınırlarında yaşanan savaşlar nazara alındığında Türkiye Cumhuriyeti Devletini "çökmüş devlet" (failed state) tehlikesine açık hale getirdiği endişemizi paylaşmak isteriz.

Bütün bu sorunların aşılarak, hukukun üstün kılınmasında en önemli işlevi, tam bir özgürlükle çalışan ve böylelikle halkın bilgi edinme hakkını kullanmasını sağlayan basın ve yayın kuruluşlarının gördüğü tartışılmaz bir gerçektir. Buna rağmen basın ve yayın kuruluşlarına, bu kapsamda Cumhuriyet Gazetesinin yazar ve yöneticilerine yönelik, olağan soruşturma süreçlerine aykırı bir şekilde, toplu gözaltılarla gerçekleştirilen operasyonların haklı, meşru ve savunulabilir bir yanının bulunmadığı kanaatimizi kamuoyuyla paylaşmak isteriz.

Saygılarımızla

TÜRK CEZA HUKUKU DERNEĞİ